

УДК 331.5:004.67/005,95(0,96)
JEL C80, L86, M12
DOI 10.33244/2617-5940.2.2022.155-172

В. О. Ніжегородцев,
канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри
комп'ютерних та інформаційних
технологій і систем,
Державний податковий університет
e-mail: nizhegorodcev@ukr.net
ORCID ID 0000-0001-9434-0564;
Л. М. Петренко,
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
інформатики та системології,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»
e-mail: lpetrenko@kneu.edu.ua
ORCID ID 0000-0002-4794-2566

ЦИФРОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ КАДРОВОЇ СКЛАДОВОЇ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Кадрова безпека є однією зі складових економічної безпеки підприємства разом з іншими, такими як: фінансова, силова, інформаційна, технологічна, правова, екологічна. Об'єктом кадрової безпеки підприємства варто вважати негативні внутрішні ризики підприємства та загрози, пов'язані з діяльністю персоналу, а також зовнішні фактори, що знижують рівень кадрової безпеки. Сьогодні доцільно приділити увагу питанню управління безпекою персоналу як комплексу організаційних та технічних заходів, що знижують загрози безпеці персоналу на підприємствах. Серед існуючих засобів забезпечення безпеки підприємства можна виокремити інформаційні засоби. Корисними для поліпшення засад кадрової складової системи економічної безпеки підприємства, на нашу думку, можуть стати програмні інструменти з підтримки прийняття рішень. Серед програмного забезпечення підтримки прийняття рішень досить популярними є засоби аналізу рішень (Decision Analysis) та методи і програмне забезпечення

«видобування даних» (Data Mining) – способу аналізу інформації у базі даних з метою відшукування аномалій і трендів без з'ясування значеннєвого змісту записів. На сьогодні вже доступні деякі основні державні електронні сервіси через мережу «Інтернет» за допомогою пошуку даних з різноманітних реєстрів, де можна отримати уніфіковані дані кадрової складової системи економічної безпеки підприємства. Запропоновані складові цифрового інструментарію щодо побудови ефективної системи економічної безпеки підприємства дозволять досягти найбільш високого рівня економічної безпеки.

***Ключові слова:** інформаційні технології, економічна безпека, підприємство, персонал.*

V. Nizhehorodtsev,

PhD in Pedagogy,

*Associate Professor of the Department of
Department of computer and information
technologies and systems,*

State Tax University

e-mail: nizhegorodcev@ukr.net

ORCID ID 0000-0001-9434-0564;

L. Petrenko,

PhD in Economics,

*Associate Professor of the Department of
Informatics and systemsology,*

*NNI IITE Kiev National Economic University
named after Vadym Hetman*

e-mail: lpetrenko@kneu.edu.ua

ORCID ID 0000-0002-4794-2566

DIGITAL TOOL OF SKILLED COMPONENT SYSTEM OF ECONOMIC SECURITY OF ENTERPRISE

Skilled safety is one of constituents of economic security of enterprise, together with other, such as: financial, power, informative, technological, legal, ecological. It follows to consider the negative internal risks of enterprise and threat, related to activity of personnel, and also external factors that reduce skilled strength

security, the object of skilled safety of enterprise. On this time it is expedient to pay attention to the question of management of personnel safety as complex of organizational and technical events that reduce threat to safety of personnel on enterprises. Among the existent backer-ups of safety of enterprise it is possible to distinguish informative facilities. Useful to the improvement of principles of the skilled component system of economic security of enterprise, to our opinion, programmatic instruments can become from support of making decision. Among support of making decision software popular enough are facilities of analysis of decisions (Decision Analysis) and methods and "booty of data" (Data Mining) software – to the method of analysis of information in a database with the aim of searching for of anomalies and trends without finding out of value maintenance of records. For today some basic state e-services are already accessible through a network the Internet, by means of retrieval of data from various registers where it is possible to get compatible data of the skilled component system of economic security of enterprise. The constituents of digital tool offer in relation to the construction of the effective system of economic security of enterprise will allow to attain the most high economic strength security.

Key words: *information technology, economic security, enterprise, personnel.*

Постановка проблеми. Кадрова складова відіграє домінуючу роль у системі безпеки підприємства, оскільки це робота персоналу з первинними кадрами, які потенційно можуть нанести підприємству небезпеку. Система економічної безпеки підприємства в напрямі ефективного інформаційно-аналітичного забезпечення кадрової служби обумовлені не лише наявністю інформаційним розривом, який перешкоджає одержанню потрібної інформації, а й дефіцитом часу в діяльності роботи підприємства. Проблема покращення роботи зводиться до оцінювання ефективності праці працівників, зміни їх чисельності, витрат часу на удосконалення організації інформаційно-аналітичного забезпечення. Вирішення таких проблем вимагає глибокого і

грунтовного аналізу всього обсягу зібраної інформації про стан процесів та явищ. Пріоритетними напрямками удосконалення організації складової системи економічної безпеки підприємства можуть стати заходи з реалізації інформаційної комп'ютерної системи підтримки кадрових рішень щодо зниження подальших факторів економічної безпеки підприємства, запобігання, відвернення та попередження загроз, небезпек і ризиків підприємства як зовнішніх, так і внутрішніх. На підставі вищесказаного актуальність цієї роботи на сучасному етапі розвитку економіки очевидна.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемним питанням щодо забезпечення економічної безпеки підприємства присвячені численні роботи авторів: Г. Андрощука, О. Архипова, О. Герасименко, З. Живко, Н. Логінової, І. Чумаріна, І. Бурда, О. Литовченко, Н. Реверчук, С. Кондратьєва, Н. Марени та багато інших.

Теоретичні підходи до управління кадровою безпекою стали об'єктом вивчення вітчизняних та зарубіжних авторів, зокрема: А. Алавердова, О. Ареф'євої, В. Белова, І. Бурди, Е. Гречко, А. Джобави, А. Кібанова, Л. Любавської, Н. Мехеди, І. Мойсеєнко, М. Петрова, Н. Реверчука, І. Чумаріна тощо.

Метою дослідження є висвітлення можливості застосування цифрових продуктів щодо поліпшення засад кадрової складової системи економічної безпеки підприємства.

Методи дослідження. Під час проведення дослідження були використані системний підхід та методи аналізу питання цифрового інструментарію кадрової складової економічної безпеки підприємства.

Виклад основного матеріалу. Кадрова складова системи економічної безпеки підприємства побудована на трудових та етичних відносинах інтелектуального потенціалу, які забезпечують стабільну і прибуткову роботу підприємства. Професійно-кваліфікаційний склад і структура персоналу є найважливішими характеристиками міри розвитку персоналу підприємства,

що враховують рівень кваліфікації кожного працівника, який здійснює певний вид професійної діяльності. У разі здійснення якісної перевірки кандидатів, використовуючи цифрові засоби, під час прийому на роботу ймовірність будь-яких зловживань і махінацій знижується. Серед зловживань найчастіше зустрічаються випадки підробки документів, відряджень і представницьких нагород тощо, а так звані «відкати» (один з найпоширеніших способів) популярні у разі несанкціонованих продаж і використання майна підприємства.

Кадрова безпека є однією зі складових економічної безпеки підприємства разом з іншими, такими як: фінансова, силова, інформаційна, техніко-технологічна, правова, екологічна. Тому можемо однозначно стверджувати, що кадрова безпека підприємства є однією з найважливіх складових економічної безпеки, яка має на меті виявлення, нівелювання, запобігання, відвернення та попередження загроз, небезпек і ризиків як зовнішніх, так і внутрішніх.

Кадрова складова системи економічної безпеки підприємства є поняттям складним і багатогранним, тому цій тематиці присвячена значна кількість робіт вітчизняних та зарубіжних науковців.

Аналіз теоретичних походів до визначення сутності та змісту кадрової безпеки засвідчив, що процес забезпечення кадрової безпеки у більшості науковців асоціюється з процесом запобігання крадіжкам, псування майна і різних деструктивних дій із боку персоналу організації. Підходи до визначення поняття кадрової безпеки підприємства наведені в табл. 1.

На основі розгляду теоретичних підходів до сутності і змісту поняття кадрової безпеки можемо визначити її як сукупність умов і чинників, що створюють безпеку життєво важливим інтересам учасників соціально-трудова відносин, сприяють ефективному та гармонійному розвитку людських ресурсів.

Під час прийому на роботу працівника роботодавець, як правило, зважає на ряд важливих факторів, а саме на:

- відповідність кваліфікації людини посаді, на яку вона претендує (стаж та досвід роботи);
- освіту за фахом (відповідність за дипломом);
- особистісні якості людини тощо (зовнішній вигляд, резюме, тести).

Таблиця 1

Сутність поняття «кадрова безпека підприємства»

Автор	Визначення поняття «кадрова безпека підприємства»
Бурда І. Я. [10]	складова частина економічної безпеки підприємства, пріоритетними завданнями якої є захист від загроз та ризиків для створення умов найбільш ефективного управління персоналом як визначальний ресурс забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства
Реверчук Н. Й [11]	полягає у попередженні та зменшенні небезпеки негативного впливу на економічну безпеку недостатньо кваліфікованих працівників підприємства, неефективного управління персоналом щодо збереження і розвитку інтелектуального потенціалу підприємства
Мехеда Н. та Маренич Н. [12]	кадрову безпеку підприємства можна досліджувати як комбінацію таких складових частин безпеки життєдіяльності, як соціально-мотиваційна, професійна та антиконфліктна
Петров М. [13]	це таке становище організації, як соціальної спільності й індивіда в ній, за якого вплив на них із боку природного, економічного і соціального середовища, а також внутрішнього середовища самої людини не здатен заподіяти будь-якої шкоди. Доцільніше стверджувати про мінімізацію збитку від можливої шкоди, а не про повну його відсутність
Кондратьєва С. В.[14]	комплекс дій, спрямованих на забезпечення процесу взаємодії співробітників для виконання основних кадрових робіт та заходів, що будуть зменшувати негативний вплив чинників як зовнішнього, так і внутрішнього середовища підприємства.
Литовченко О. Ю. [15]	сукупність управлінських заходів, пов'язаних з ефективним формуванням і використанням кадрового потенціалу підприємства для забезпечення та підтримки економічної стійкості та результативності господарської діяльності підприємства

Серед методів підбору персоналу роботодавці часто застосовують проведення тестів на виявлення професійної орієнтації, тесту IQ, психологічного сприйняття, ерудиції, інтелекту, здібностей і розуміння тощо.

Проведення діагностики економічної безпеки бізнесу вимагає залучення

значного масиву інформаційних даних. Інформація, що використовується, повинна комплексно характеризувати діяльність самого суб'єкта господарювання та його навколишнього середовища, відображаючи стан і тенденції розвитку явищ та процесів, які здатні впливати на рівень його економічної безпеки. Забезпечення безперервності та системності діагностики економічної безпеки бізнесу відбувається за рахунок запровадження моніторингу, під яким розуміється процес систематичного або безперервного збору інформації про параметри суб'єкта господарювання та його зовнішнього середовища для виявлення тенденцій зміни чинників економічної безпеки [6, с. 332].

Кадровою складовою системи економічної безпеки сучасного підприємства є проведення роботи з опрацювання документів переважно у паперовому вигляді, що значно ускладнює оперативне вжиття заходів для вирішення проблемних питань. Водночас потрібно зазначити, що чинні нормативно-правові акти, незважаючи на їх певну декларативність, створюють правові підстави для широкого використання в кадровому управлінні ІКТ-технологій (інформаційно-комунікаційних технологій), електронного документообігу та електронної взаємодії. Проте можливості обробки інформаційних масивів обмежені, адже жоден професійний аналітик не в змозі проаналізувати, настільки величезні потоки інформації.

Розвиток сучасних цифрових ресурсів наразі в Україні відбувається загалом у перспективному напрямі – поступовому впровадженні інноваційних технологій цифрових послуг і сервісів, розрахованих на конвергенцію інформаційних, мультимедійних, комп'ютерних форматів та сервісів.

Ціль кадрової безпеки підприємства – це захист підприємства від існуючих зовнішніх і внутрішніх загроз стосовно персоналу й забезпечення якості персоналу, завдяки чому мають підвищуватись обсяги товарообороту підприємства, його прибутковість і конкурентоспроможність [1].

Економічна безпека підприємства являє собою досить широке поняття,

яке включає в себе матеріальну, фінансову, силову, інформаційну, техніко-технологічну, правову, а також кадрову безпеку, що є одним з основних факторів економічної безпеки підприємства [4, с. 302].

Основними цілями забезпечення кадрової безпеки підприємства є: запобігання ризикам, небезпекам і загрозам; захист інтересів і майна підприємства від протиправних дій; запобігання втрати матеріальних та нематеріальних ресурсів; забезпечення нормального функціонування всіх підрозділів підприємства тощо. Створення системи кадрового забезпечення на підприємстві вимагає вирішення комплексу заходів економічного, правового, інформаційного і правоохоронного характеру з метою захисту економічних інтересів, майна та прав власності підприємства [2].

Доцільно приділити увагу питанню управління безпекою персоналу як комплексу організаційних та технічних заходів, що знижують загрози безпеці персоналу на підприємствах.

Основною загрозою безпеці є витік конфіденційної інформації про клієнтів. Відповідно, головною групою суб'єктів загроз виступають конкуренти не самої організації, а її клієнтів. Для отримання відповідної інформації суб'єкти загрози використовують різноманітні методи вербування та підкупу ділових службовців, у деяких випадках прямі загрози на їх адресу. У разі витоку інформації, що становить комерційну таємницю, комерційна організація несе відчутні втрати немайнового характеру, а саме різке зниження свого іміджу як довіреної особи клієнта, що зі свого боку може призвести до втрати частини клієнтів.

Іншою особливістю в галузі кадрової безпеки є небезпека переманювання конкурентами провідних спеціалістів організації. Крім своїх професійних компетенцій, вони несуть до конкурента конфіденційну інформацію про діяльність свого колишнього роботодавця. Але основною загрозою є висока ймовірність скорочення клієнтської бази, оскільки фахівець організації, що часто йде до конкурента, приводить за собою частину

обслуговуваних ним особисто клієнтів.

Значну загрозу для організацій становлять посадові злочини, скоєні власними співробітниками. Маючи доступ до управління грошовими потоками організації, вони можуть зловживати довірою роботодавця в різних формах. Класифікація загроз кадрової безпеки підприємства наведена в табл. 2.

З метою ефективного використання кадрового потенціалу підприємства та здійснення кадрової безпеки необхідно мати сучасну та потужну службу роботи з персоналом. Вона повинна мати, крім традиційних кадрових працівників, також фахівців з підбору та тестування кандидатів, психологів, соціологів та інших сучасних спеціалістів.

Таблиця 2

Класифікація загроз кадрової безпеки підприємства

Ознака класифікації	Форми прояву загроз
За характером втрат від реалізації загроз	Загрози інформаційної безпеки, пов'язані з діяльністю персоналу та реалізовані у формі розголошення конфіденційної інформації, а також спотворення або знищення будь-яких відомостей та баз даних; погрози майнової безпеки, пов'язані з діяльністю персоналу та реалізовані у формі розкрадання чи умисного пошкодження (знищення) різних елементів майна організації від елементів її основних фондів до готівкових коштів
За економічним характером загрози	Загрози матеріального характеру, що завдають організації прямих фінансових збитків, наприклад викрадені кошти та товарно-матеріальні цінності, зірваний контракт, застосовані штрафні санкції; загрози нематеріального характеру, точний розмір шкоди від реалізації, яких зазвичай неможливо точно визначити, наприклад, скорочення обслуговуваного ринку, погіршення іміджу організації
За джерелом загрози	Загрози з боку конкурентів, які прагнуть посилення власних позицій на відповідному ринку шляхом використання методів недобросовісної конкуренції, наприклад, ділової розвідки, переманювання висококваліфікованих співробітників, дискредитації суперника в очах партнерів та держави; погрози з боку кримінальних структур та окремих зловмисників, які прагнуть досягти власних цілей, що перебувають у протиріччі з інтересами конкретної організації роботодавця або її клієнтів. Наприклад, захоплення контролю за організацією, розкрадання майна, заподіяння іншої шкоди; погрози з боку

За ймовірністю практичної реалізації загрози	Потенційні загрози, практична реалізація яких на конкретний момент має лише імовірнісний характер; реалізовані загрози, негативний вплив яких на діяльність організації перебуває у конкретний момент у різних стадіях розвитку; реалізовані загрози, негативний вплив яких вже закінчився та збитки фактично нанесено
--	--

У кожній фірмі також має бути власна служба внутрішньої безпеки. Її завдання багатогранні – від охорони території і пропускну режиму до інформаційно-комп’ютерної безпеки і кадрової безпеки. За деякі складові кадрової безпеки відповідає одна із цих служб, інші складові забезпечуються їх спільними зусиллями. Крім того, керівники усіх рівнів також опікуються питаннями кадрової безпеки. Розгляд шляхів забезпечення багатогранних завдань кадрової безпеки виходить за межі цієї роботи [3].

Основна мета системи інформаційного кадрового забезпечення підприємства полягає в тому, щоб на базі зібраних вхідних даних одержати первинну, оброблену інформацію, що є основою для подальшої економічної безпеки бізнесу підприємства. Досягнення цієї мети складається з вирішення низки часткових завдань, таких як збір первинної інформації, її класифікація і збереження, розподіл між структурними підрозділами органів управління та його працівниками, підготовка до опрацювання, власне опрацювання (перетворення), надання органам управління в опрацьованому вигляді, забезпечення прямих і зворотних зв’язків у її циркуляції тощо.

Система безпеки підприємства – це комплекс організаційно-управлінських, режимних, технічних, профілактичних і пропагандистських заходів, спрямованих на кількісну реалізацію захисту інтересів підприємства від зовнішніх та внутрішніх загроз. Основними елементами системи безпеки підприємства є: захист комерційної таємниці та конфіденційності інформації; комп’ютерна безпека; технічна безпека; інформаційно-аналітична робота тощо [5]. Сучасні обсяги інформації не завжди дають змогу керівнику контролювати все особисто, звідси виникають і негативні моменти. У

підтвердження цього без регулюючого впливу залишається багато, інколи найбільш істотні аспекти діяльності установи чи підприємства [7, с. 180].

Серед існуючих засобів забезпечення безпеки підприємства можна виокремити інформаційні засоби. Передусім це друкована і відеопродукція з питань збереження конфіденційної інформації. Крім того, важлива інформація для прийняття рішень з питань економічної безпеки зберігається на комп'ютерах.

Цікавими та корисними для поліпшення засад кадрової складової системи економічної безпеки підприємства, на нашу думку, можуть стати програмні інструменти з підтримки прийняття рішень.

Серед програмного забезпечення підтримки прийняття рішень досить популярними є засоби аналізу рішень (*Decision Analysis*) та методи і програмне забезпечення «видобування даних» (*Data Mining*) – способу аналізу інформації у базі даних з метою відшукування аномалій і трендів без з'ясування значеннєвого змісту записів [8].

На світовому ринку програмного забезпечення існує низка систем підтримки прийняття рішень. Серед інструментів аналізу рішень можна виділити:

– *Criterion Decisionplus* – інструмент використовується урядовими і діловими менеджерами для полегшення досягання згоди та структурування процесу вирішення проблем;

– *Esteem* – інструмент міркування на ґрунті прецедентів, який призначено для того, щоб будувати рішення і вирішувати проблеми, застосовуючи міркування, які спираються на попередній досвід;

– *Cubicalc* – інструмент побудовано на методах обробки нечітких запитів та аналізу;

– *Nuggets* – інструмент для автоматичного просіювання даних користувача і розкриття схованих фактів та відносин;

– *Visual Insights* – «візуальна інтуїція» – саме так можна перекласти

назву цього інструменту, який являє собою інтерфейс користувача нового покоління для прийняття ділових рішень [9, с. 86–87].

Серед існуючих комп'ютерних засобів забезпечення засад кадрової складової системи безпеки підприємства можна виокремити також і поширені системами електронного документообігу.

Megapolis.Документообіг – комплексне програмне рішення для створення систем управління документами та автоматизації ділових процесів органів державного сектору. *Megapolis.Документообіг* є однією з кращих українських систем електронного документообігу, що активно впроваджується в органах державної влади України.

Optima Workflow – комплексна платформа для створення автоматизованих систем управління документами. Система *Optima Workflow* призначена для управління процесами створення, обробки, тиражування і зберігання документів або інших інформаційних об'єктів, а також для автоматизації основних процедур сучасного діловодства та організації документообігу. Вона автоматизує процеси реєстрації документів за правилами діловодства, реалізує механізми анотування і збору резолюцій, доставки звітів про виконання доручень.

ДОК ПРОФ – ця система електронного документообігу автоматизує весь комплекс потоків документообігу: введення у систему документів, їх реєстрацію, розподіл і розсилання, редагування, оперативне збереження, пошук і перегляд, відтворення, контроль виконання, розмежування доступу до документів, прискорення термінів опрацювання документів, удосконалення механізмів зберігання та виконання документів тощо.

АСКОД – системна програма, яка автоматизує ділові процеси організації і відповідну ділову логіку щодо створення та обліку проєктів документів, реєстрації та опрацювання вхідної, вихідної і внутрішньої службової кореспонденції, організаційно-розпорядчих документів і нормативно-

правових актів, звернень громадян, запитів на інформацію, заявок, договорів та інших комерційних документів, прийняття рішень і формування резолюцій, доручень, завдань, використання запитів на узгодження / візування, забезпечуючи при цьому контроль виконавчої дисципліни, скорочення термінів проходження документів та покращення ефективності роботи персоналу.

Оцінювання рівня економічної безпеки бізнесу проводиться на основі критеріїв і показників. Спеціально підібрані, відповідно до обраного критерію, ключові показники для проведення діагностики рівня економічної безпеки бізнесу часто називають індикаторами економічної безпеки.

Наймісткішим джерелом інформації для проведення діагностики економічної безпеки є вхідна кадрова інформація підприємства. Серед засобів інформування вагому роль відіграє глобальна мережа «Інтернет» як сучасний засіб, через який можливо отримати необхідні дані через будь-яку точку доступу на планеті й у будь-який час (табл. 3).

Таблиця 3

Електронні ресурси перевірки кадрової складової підприємства

№ з/п	Електронний ресурс	Основні елементи безпеки	Вебпосилання
1	2	3	4
1.	Кабінет електронних сервісів Міністерства юстиції України	– отримання документів з державних реєстрів Міністерства юстиції України в режимі онлайн; – користування електронними системами звітності тим особам, які здійснюють спеціалізовану професійну діяльність	<i>kap.minjust.gov.ua</i>
2.	Онлайн будинок юстиції	– отримання документів про державну реєстрацію актів цивільного стану: свідоцтва про народження, шлюб, розірвання шлюбу, смерть, зміну імені, а також відповідні витяги з Державного реєстру актів цивільного стану громадян	<i>online.minjust.gov.ua</i>

Продовження таблиці 3

1	2	3	4
3.	Портал електронних послуг Пенсійного фонду України	<ul style="list-style-type: none"> – отримання виписок з індивідуальними відомостями про застраховану особу; – перегляд даних електронної пенсійної справи; – звернення з будь-якого питання та отримання відповіді, не відвідуючи адміністративну установу Пенсійного фонду; – отримання запиту на попередню підготовку документів (довідок, виписок, інших документів); – отримання актуальних текстів законодавчих актів, зразки бланків, заяв, інших документів, необхідних для призначення та перерахунку пенсій, отримання допомоги на поховання тощо 	www.pfu.gov.ua
4.	Електронний кабінет платника податків	<ul style="list-style-type: none"> – отримання сформованих електронних документів, у тому числі податкової звітності; – отримання запитів на інформацію, заяви для реєстрації платником окремих податків; – отримання зареєстрованих податкових накладних / розрахунків з Єдиного реєстру податкових накладних та Єдиного реєстру акцизних накладних 	cabinet.tax.gov.ua
5.	Єдиний державний реєстр декларацій	<ul style="list-style-type: none"> – отримання декларацій майнового стану; – виявлення порушень та ризик-факторів, які можна збагатити у деклараціях посадовців «неозброєним оком»; – отримання недостовірних відомостей тощо 	https://portal.nazk.gov.ua
6.	Єдиний державний реєстр судових рішень	<ul style="list-style-type: none"> – отримання даних для перевірки судимостей; – пошук та перегляд документів Єдиного державного реєстру судових рішень 	https://reyestr.court.gov.ua
7.	Єдиний реєстр ліцензій України в системі Youcontrol	<ul style="list-style-type: none"> – перевірка ділового партнера на порушення закону про ліцензування; – отримання повного досьє, яке містить інформацію про всі аспекти роботи підприємства: фінанси, історію, судові позови, відносини з податковою, зв'язки з юридичними і фізичними особами, зовнішньоекономічну діяльність та багато іншого 	https://youcontrol.com.ua

Продовження таблиці 3

1	2	3	4
8.	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань	– отримання даних про найменування, організаційно-правову форму, місцезнаходження юридичної особи, її ідентифікаційний код, види діяльності; – отримання даних про місце знаходження та ідентифікаційний код юридичної особи або ім'я, місце проживання, ідентифікаційний номер фізичної особи; – отримання даних про дату постановки на облік та дату зняття з обліку в органах статистики, державної податкової служби, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування	https://usrreg.minjust.gov.ua

Наразі українцям уже доступні деякі основні державні електронні сервіси через мережу «Інтернет» за допомогою пошуку даних з різноманітних реєстрів, де можна отримати уніфіковані дані кадрової складової системи економічної безпеки підприємства.

Якісна перевірка кандидатів під час прийому на роботу знизить ймовірність зловживань зі сторони решти. Серед зловживань найчастіше зустрічаються випадки підробки документів, фальсифікації витрат, пов'язаних з виконанням трудових обов'язків (відрядження, представницькі витрати), так звані «відкати» (один із найпоширеніших способів), що популярні при несанкціонованих продажах і використанні майна підприємства.

Висновки. Аналіз цифрового забезпечення кадрової складової системи в контексті реалізації економічної безпеки підприємства дозволив нам виділити ряд новітніх інформаційно-технологічних інновацій, спрямованих на досягнення глобальних цілей кадрової служби. Електронні петиції, Єдиний державний портал адміністративних послуг, Кабінет державних електронних сервісів, інші електронні сервіси є потужними інструментами доволі масштабних суспільних перетворень сьогодення.

Забезпечення кадрової безпеки підприємства є важливим напрямом у підвищенні рівня загальної економічної безпеки, а також засобом досягнення підприємством стійких конкурентних переваг.

Запропоновані складові цифрового інструментарію щодо побудови ефективної системи економічної безпеки підприємства дозволять досягти найбільш високого рівня економічної безпеки, якісної зміни формату уніфікації інформації, зміни функціональної й організаційної структур кадрового управління, зміни складу й структури всієї кадрової служби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Калініченко Л. Л., Шуміло О. С., Кулімякін Я. Ю. Кадрова складова економічної безпеки підприємства роздрібної торгівлі. *Проблеми економіки*. 2020. № 1 (43). С. 138–143.
2. Коптева Г. М. Кадрова безпека підприємства: сутність, складові та забезпечення. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Сер.: *Економічні науки*: зб. наук. пр. Харків: НТУ «ХПІ», 2020. № 2. С. 119–124.
3. Чередниченко Н. В. Кадрова безпека як складова частина економічної безпеки підприємства. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/8570/1/579.doc>
4. Кравченко В. О. Кадрова безпека – основа економічної безпеки підприємства. *Соціально-трудова відносина: теорія та практика*. 2014. № 1. С. 301–305. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stvttp_2014_1_50
5. Рибальченко Л. В. Ідентифікація загроз безпеці підприємництва. Лекції для денної / заочної форм навчання. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. 79 с.
6. Економічна безпека бізнесу: навч. посіб. / Г. О. Швиданенко, В. М. Кузьомко, Н. І. Норіцина та ін.; за заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. К.: КНЕУ, 2011. 511 с.
7. Харченко В. В. Підходи до трактувань інформаційного забезпечення. *Науковий вісник Нац. університету біоресурсів і природокористування України*. 2011. Вип. 168, ч. 3. С. 145–148.
8. Ситник В. Ф. Системи підтримки прийняття рішень: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2004. 614 с.

9. Інформаційна складова державної політики та управління: монографія / С. Г. Соловійов та ін.; заг. ред. Н. В. Грицьок; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, каф. інформ. політики та електрон. урядування. Київ: К.І.С., 2015. 320 с.
10. Бурда І. Я. Економічна безпека підприємства та місце в ній кадрової безпеки. URL: <http://economy.nauka.com.ua/index.php>
11. Реверчук Н. Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур. Львів: ЛБІ НБУ, 2004. 195 с.
12. Мехеда Н. Г., Маренич А. І. Соціально-мотиваційні складові кадрової безпеки. *Фінансовий простір*. 2012. № 2(6). С. 38–45.
13. Петров М. І. Економічна безпека підприємства: сутність, трактування, точки зору. *Менеджер*. 2002. № 1(17). С. 67–71.
14. Кондратьєва С. В. Генезис поняття «кадрової безпеки» підприємства. *Наукова дискусія. Економіка: реалії часу*. 2015. № 5(21). С. 194–198.
15. Литовченко О. Ю. Формування кадрової безпеки підприємств АПК: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. Київ, 2010. 26 с.

REFERENCES

1. Kalinichenko L. L., Shumilo O. S., Kulimiakin Ya. Yu. Kadrova skladova ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva rozdribnoi torhivli. *Problemy ekonomiky*. 2020. № 1 (43). S. 138–143.
2. Koptieva H. M. Kadrova bezpeka pidpriemstva: sutnist, skladovi ta zabezpechennia. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu "KhPI". Ser.: Ekonomichni nauky: zb. nauk. pr.* Kharkiv: NTU "KhPI", 2020. № 2. S. 119–124.
3. Cherednychenko N. V. Kadrova bezpeka yak skladova chastyna ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/8570/1/579.doc>
4. Kravchenko V. O. Kadrova bezpeka – osnova ekonomichnoi bezpeky

pidpriumstva. *Sotsialno-trudovi vidnosyny: teoriia ta praktyka*. 2014. № 1. S. 301–305. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stvttp_2014_1_50

5. Rybalchenko L. V. Identyfikatsiia zahroz bezpetsi pidpriumnytstva. Lektsii dlia dennoi/zaочноi form navchannia. Dnipro: Dnipropetrovskiy derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav, 2019. 79 s.

6. Ekonomichna bezpeka biznesu: navch. posib. / H. O. IIIvydanenko, V. M. Kuzomko, N. I. Noritsyna ta in.; za zah. ta nauk. red. H. O. IIIvydanenko. K.: KNEU, 2011. 511 s.

7. Kharchenko V. V. Pidkhody do traktuvan informatsiinoho zabezpechennia. *Naukovyi visnyk Nats. universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy*. 2011. Vyp. 168, ch. 3. S. 145–148.

8. Sytnyk V. F. Systemy pidtrymky pryiniattia rishen: navch. posib. K.: KNEU, 2004. 614 s.

9. Informatsiina skladova derzhavnoi polityky ta upravlinnia: monohrafiia / S. H. Soloviov ta in.; zah. red. N. V. Hrytsiak; Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy, kaf. inform. polityky ta elektron. uriaduvannia. Kyiv: K.I.S., 2015. 320 s.

10. Burda I. Ia. Ekonomichna bezpeka pidpriumstva ta mistse v nii kadrovoi bezpeky. URL: <http://economy.nauka.com.ua/index.php>

11. Reverchuk N. I. Upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriumnytskykh struktur. Lviv: LBI NBU, 2004. 195 s.

12. Mekheda N. H., Marenych A. I. Sotsialno-motyvatyivni skladovi kadrovoi bezpeky. *Finansovyi prostir*. 2012. № 2(6). S. 38–45.

13. Petrov M. I. Ekonomichna bezpeka pidpriumstva: sutnist, traktuvannia, tochky zoru. *Menedzher*. 2002. № 1(17). S. 67–71.

14. Kondratieva S. V. Henezys poniattia «kadrovoi bezpeky» pidpriumstva. *Naukova dyskusiiia. Ekonomika: realii chasu*. 2015. № 5(21). S. 194–198.

15. Lytovchenko O. Iu. Formuvannia kadrovoi bezpeky pidpriumstv APK: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk. Kyiv, 2010. 26 s.